Wypis ze szpitala psychiatrycznego. Jakie prawa ma pacjent?

Kategoria: Polityka Zdrowotna
Opublikowano: wtorek, 20, październik 2026 13:03
Tomasz Smaś
Odsłony: 241

Dobrowolne przyjęcie do szpitala psychiatrycznego nie oznacza, że pacjent może w każdej chwili samodzielnie zdecydować o zakończeniu hospitalizacji. O wypisie rozstrzyga lekarz, oceniając aktualny stan zdrowia i potrzebę dalszego leczenia. W określonych sytuacjach pobyt może być kontynuowany nawet mimo sprzeciwu pacjenta. Przepisy przewidują jednak kontrolę sądową takich decyzji oraz możliwość ubiegania się o wypis.

Kto podejmuje decyzję o wypisie?

Decyzja o zakończeniu hospitalizacji na oddziale psychiatrycznym należy do lekarza. Dotyczy to zarówno osób przyjętych dobrowolnie, jak i pacjentów przebywających w szpitalu bez zgody.

Podstawowym kryterium jest stan zdrowia oraz istnienie medycznych przesłanek dalszego leczenia. Wypis staje się możliwy, gdy ustają przyczyny uzasadniające pobyt w placówce. Pacjent może wystąpić z żądaniem opuszczenia szpitala, jednak samo zgłoszenie takiej woli nie przesądza o zakończeniu hospitalizacji.

Wypis na żądanie pacjenta

Osoba przebywająca w szpitalu psychiatrycznym może w dowolnym momencie zwrócić się o wypis. Wniosek można przedstawić ustnie lub pisemnie, a informacja o jego złożeniu powinna zostać odnotowana w dokumentacji medycznej. Uprawnienie to przysługuje również osobom ubezwłasnowolnionym. W ich przypadku o wypis może wystąpić także przedstawiciel ustawowy.

Jeżeli hospitalizacja zostaje zakończona na żądanie pacjenta, personel medyczny ma obowiązek poinformować o możliwych konsekwencjach przerwania leczenia lub rezygnacji z dalszej opieki.

Kiedy możliwy jest pobyt bez zgody?

Szczególne zasady obowiązują, gdy pacjent przyjęty dobrowolnie wycofuje zgodę na hospitalizację, a jego aktualny stan zdrowia wskazuje na bezpośrednie zagrożenie dla własnego życia lub zdrowia albo bezpieczeństwa innych osób. W takich okolicznościach lekarz może zdecydować o dalszym pobycie w szpitalu mimo sprzeciwu pacjenta.

Ocena zagrożenia musi opierać się na bieżącym stanie zdrowia, a nie wyłącznie na zdarzeniach, które doprowadziły do wcześniejszego przyjęcia do placówki. Kontynuowanie hospitalizacji wymaga wówczas zastosowania procedury przewidzianej dla leczenia psychiatrycznego bez zgody.

Sąd kontroluje zasadność hospitalizacji

W przypadku dalszego pobytu bez zgody szpital ma obowiązek zawiadomić sąd opiekuńczy w ciągu 72 godzin. Po otrzymaniu zawiadomienia sąd wszczyna postępowanie, którego celem jest ustalenie, czy istnieją podstawy do kontynuowania hospitalizacji.

Sędzia wizytujący szpital powinien wysłuchać pacjenta nie później niż w ciągu 48 godzin od otrzymania zawiadomienia. Rozprawa powinna odbyć się w terminie 14 dni od zgłoszenia przyjęcia bez zgody. Po rozpoznaniu sprawy sąd niezwłocznie informuje placówkę o wydanym postanowieniu.

Phoca PDF

Jeżeli zostanie stwierdzony brak podstaw do dalszej hospitalizacji, szpital musi niezwłocznie wypisać pacjenta po doręczeniu postanowienia.

Odmowa wypisu. Jak się odwołać?

W przypadku odmowy wypisu pacjent lub jego przedstawiciel ustawowy może zwrócić się do sądu opiekuńczego o nakazanie zakończenia hospitalizacji. Na złożenie wniosku przewidziano 7 dni od otrzymania informacji o odmowie wypisu.

Dokument należy skierować do sądu opiekuńczego właściwego dla miejsca, w którym znajduje się szpital psychiatryczny. Postępowanie w tym zakresie jest bezpłatne. Możliwość sądowego zakwestionowania odmowy stanowi ważny element ochrony praw osób korzystających z leczenia psychiatrycznego.

Przepisy mają zapewnić równowagę między koniecznością ochrony zdrowia i bezpieczeństwa a prawem pacjenta do kontroli decyzji dotyczących dalszej hospitalizacji.

Źródło: Rzecznik Praw Pacjenta

Phoca PDF